

mer približno 2 mm, belkaste ali svetlorjave barve. Navadno najdemo v enem kolencu eno do dve ličinki, včasih pa tudi več. Proti koncu marca bo iskanje velikega kaparja lažje. Njegova skrivališča nam bodo izdali beli, puhasti voščeni laski, ki pokukajo izza luske, aprila pa se že pokažejo rdeči ščitki, ki dosežejo svojo normalno velikost okoli prvega maja.

Letos sem si ogledal nekaj smrek v okolici Ljubljane in nabral vzorčne vejice. Doma sem jih natančno preiskal in ugotovil, da je bilo vsako peto kolence naseljeno z ličinkami velike lekanije. To je zelo dobro znamenje za prihodnje medenje smreke, posebej še zato, ker sem v številnih skrivališčih našel tudi po pet ličink skupaj. Seveda bi moral za natančnejšo oceno preiskati več gozdnih sestojev na večji površini. Žal si tega zaradi pomanjkanja prostega časa nisem mogel privoščiti.

Morda pa se bo opogumil kateri on naših bralcev in nadaljeval moje delo. Prepričan sem, da bo ob tem začutil veliko zadovoljstvo, podobno kot sem ga tudi sam.

Veliki smrekov kapar izloča mano.

Foto: F. Šivic

Vrbe - *Salix sp.*, družina vrbovk *Salicaceae*

Trajče **Nikoloski** in **Peter Ribič**

Domovina: Severna polobla, Južna Amerika, Srednja in Zahodna Evropa, rastejo do višine 1800 m nad morjem.

Ime: Nekatera najpogostejša udomaćena ljudska imena za vrbe: giva, gevovec, mačičevina, muckovec, beka, rdečkasta, srebrmolistna, maleka, žalujka,

Opis: Gmi in polgmi Vrbe so dvodomne rastline, posebej rastejo moške rastline, ki dajejo obilo cvetnega prahu, in posebej ženske rastline, na katerih čebele nabirajo le medicino. Cvetijo od marca do aprila, nekatere vrste vrb v nižinah tudi maja, alpske vrste pa lahko cvetijo še avgusta.

Na splošno so vrbe zelo pomembne za čebelarstvo. Če v neposredni bližini čebelnjaka raste več različnih vrst vrb, imajo čebele zagotovljeno zgodnjo spomladansko pašo, s tem pa tudi dober razvoj zalege. Seznam obiskovalcev vrb je zelo dolg, saj ponujajo velike količine lahko dosegljivega peloda in nektarja. V Sloveniji raste 23 različnih vrst vrb. Najbolj znana je iva (*Salix carpea* L.), kot gostiteljice ušic pa so znane različne vrste vrb, med njimi zlasti bela vrba (*Salix alba* L.), krhka vrba (po Mali flori Sl.) (*Salix fragilis* L.), rdeča vrba (*Salix purpurea* L.), beka (*Salix viminalis* L.) itn.

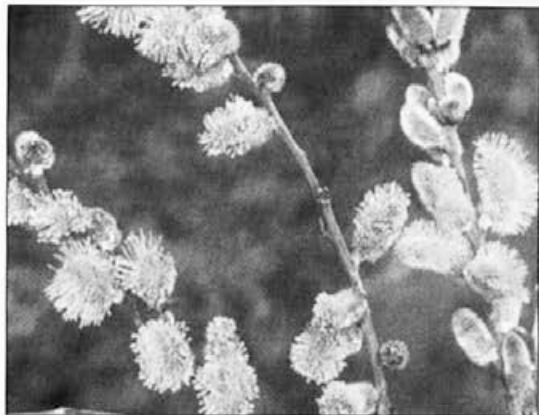
Medovitost: Na vrbah čebele dobijo predvsem obilo cvetnega prahu in propolis, na ženskih rastlinah pa tudi medicino. Čebelje družine, ki so v bližini vrb, si tako lahko naberejo precejšnje zaloge. Med vrb je rahlo rumen, zelo aromatičen in bogat s cvetnim prahom. Spada v drugo skupino za čebele pomembnih rastlin (Naše medonosne bilje, Šimič 1980).

Zanimivosti: Zelnata vrba (*Salix herbacea*) velja za najmanjšo lesnato rastlino v Evropi, ki jo je že Linné označil za najmanjše drevo na svetu. V rod *Salix* prištevamo približno 400 vrst, od tega 30 srednjeevropskih. Večina vrb uspeva na sončnih rastiščih in vlažnih tleh. Salicilna kislina (od imena *Salix*) deluje antibiotsko (uničuje klice), lajša bolečine in redči kri.

Vrbe

Vrba iva - moške matice.

Vrbe le redko nudijo dobro pašo.

Navadna leska –

Coryllus avelana

Domovina: Evropa, Amerika, Azija.
iz družine leskovk Corylaceae.

Ime: Najpogostejši udomačeni ljudski imeni za lesko sta leska in leščevje.

Opis: Navadna leska je gm ali majhno drevo, ki zraste do največ 7 m visoko in ne doseže visoke starosti. Gre za rastlino iz družine leskovk Corylaceae. Običajno se razveja že pri tleh, sivorjava skorja pa se zelo hitro lušči. Je listopadno drevo. Cvetovi so enospolni in enodomni, razvijejo se pred cvetenjem. Moški cvetovi so viseči, združeni v valjaste viseče matice in se pojavijo že jeseni, ženski pa so skoraj neopazni. Opazimo jih le zaradi rdečih brazd zgodaj spomladi. Obiskovalci so domače čebele, ki na njih najdejo veliko cvetnega prahu, če se že zgodaj ne pojavi zmrzal. Včasih pa leske za čebele cvetijo tudi prezgodaj. Kljub temu da je leska vetrocvetka, čebele na njej nabirajo cvetni prah, ki po navadi zelo spodbudi vzrejo zalege v družini. Leska ne izloča medicīne.

Medovitost je zelo pomembna zlasti zaradi zgodnjega cvetenja in cvetnega prahu, ki ga čebele nabirajo, saj spodbudi vzrejo zalege v čebeljih družinah. Leska ne izloča medicīne. Rastlina je zelo pomembna za čebelarstvo, predvsem zato, ker daje čebelam spomladi prvi sveži cvetni prah. Zaradi tega je zaželena ob vsakem čebelnjaku. Spada v drugo skupino za čebele pomembnih rastlin.

Zanimivosti: Ime izvira iz grške besed *coris*, ki pomeni čelada, saj so delčki ki sestavljajo visoko ovaljno mačico podobni čeladam.

Navadna leska je trpežna, prilagodljiva, zelo dobro prenaša obrezovanje in zelo rada odganja, zato je zelo uporabna drevnina za varovalne zasaditve in sajenje v podrasti.

Rdečelistna leska –

Coryllus maxima 'Purpurea'

Domovina: Evropa, Azija.

Medovitost: Enaka kot pri navadni leski.

Rdečelistna leska

Navadna leska.